

Pamětní kniha obce Kyšice, část druhá, z let 1918 až 1954.

Veškeré citace jsou opsány do všech podrobností včetně archaického pravopisu.

Tuto druhou část pamětí, ut supra, zaznamenal pan Bedřich Kyliáš, ulice spojovací č.p. 77.

Ve druhé části je začátek věnován konci „Velké války“ a vzpomínce na obyvatele Kyšic položivší životy ve víru války. Přestože jsou jejich jména na památníku obětí obou válek, budou uvedeni i zde:

K. Anděl, A. Burgr, R. Bursík, J. Cundr, J. Červenka, F. Chaloupka, J. Kubelka, V. Kukelka, F. Majer. V. Majer, J. Mach, V. Štika, A. Štark, K. Pospíšil, V. Tyburec, J. Zákasník. Čest budiž jejich památce! Životy těchto spoluobčanů zaplatila naše obec krvavou daň na oltář vlasti a za osvobození našeho porobeného národa.

1919

Pod vlivem revoluce v Rusku je založena v Kyšicích roku 1919 „Strana sociálně demokratická“.

Výbor: Hoffman Josef, Antonín Jirát, Václav Vondráček, Antonín Tyburec, František Krchov. A tak se naše obec rozděluje na tábor malých (dělníků) a velkých.

V roce 1919 je zvolen presidentem naší republiky profesor T. G. Masaryk, který se vrátil z exilu a ujal se vedení našeho státu. Naše obec je významnou svou polohou při Karlovarské silnici, kterou jezdil na své letní sídlo do Lán president republiky. Občanstvo naší obce vždy radostně pozdravovalo a nadšeně vítalo presidenta, když ve svém automobilu označeném číslem 1, a za doprovodu ochranných stráží, projížděl naší obcí.

V roce 1919 jsou vypsány první volby do obecních zastupitelstev. Vítězem těchto voleb v naší obci se stala strana sociálně demokratická, která také ze svých řad zvolila starostu. Stal se jím Josef Hoffman z čísla popisného 67.

Neutěšené hospodářské poměry, po tak dlouhé válce tím spíše doléhající, vydrancování obce četnými rekvizicemi za války i velká drahota životních potřeb vnáší mezi pracující lid nepokoje. O tom svědčí případy drancování i v samotném Kladně. V našem kraji – v Kyšickém mlýně – byl při podobném drancování zastřelen dělník, který se dožadoval chleba pro svojí početnou rodinu.

V roce 1919 byla provedena „První pozemková reforma“, rozdělení půdy, (patřící v naší obci většinou habsbursko – lotrinskému rodu, tzn. císaři Karlu), bezzemkům a drobným zemědělcům. Nechme promluvit Pamětní knihu:

Naše obec dostává tak od státního statku tyto díly polí: Celý zadní „Kalášek“, tj. podle kladenské pěšiny směrem k Cihelnové cestě dále na východ, kde je jeho hranice. Zde byli poděleni i drobní zemědělci z Malých Kyšic, protože v této obci nebyl státní statek, který by mohl rozdělovat určité přídělky. Další díl byl celý pozemek „Na Kocourku“, tj. od okresní

silnice Kyšice – Unhošť podle stráně, zpátky zase směrem mezi silnicemi Unhošť – pivovar a Unhošť – Kyšice. Další díl byl „Na boku“ po obou stranách státní silnice, po pravé straně silnice Kyšice – Valdek až k obecním polím a po levé straně celý levý bok až k hraničním obecních a soukromých polí. Posledním dílem, který byl naší obci přidělen, byly „Kačova“, táhnoucí se od první obecní cesty ve směru k Unhošti až po třetí cestu ve směru Pletený Újezd. I tento díl byl rozdělen mezi drobné zemědělce.

Velcí zemědělci neměli podle pozemkového zákona nárok na přiděly půdy, jedině tehdy, že by své drobné kousky pozemků vyměnili za celistvý kus. To ovšem v naší obci nepřicházelo v úvahu, takže všechny tyto díly byly rozděleny mezi drobné zemědělce a bezzemky. Pozemková reforma byla ovšem provázena i mnohým protekcionářstvím a četnými nesprávnostmi, zejména proti bezzemkům.

Zmíním se zde ještě o prvním obecním zastupitelstvu po prvních svobodných volbách roku 1919 a jeho složení. Starostou obce byl Josef Hoffman, členy obecní rady byli: Josef Stříhavka, Antonín Novák, Václav Vondráček, Antonín Juppa, členy obecního zastupitelstva se stali: František Chaloupka, Jan Janoušek, Jan Klatovský, A. Pospíšil, A. Tyburec, A. Jirát, V. Jonáš, A. Štorek, V. Macourek, J. Kuna.

V témže roce byla provedena dražba na obecní špejchar – sýpku, který stál na návsi proti obecnímu domu č.p. 4. Ve dražbě ho koupil Antonín Volf z Unhoště a ještě téhož roku rozbourán. Materiálu použito, pokud byl k potřebě, na stavby.

Ke konci tohoto roku vracejí se ruští legionáři domů. Z naší obce jsou to: Josef Fořt, Václav Kubelka, Jan Najman, Antonín Šilhán, Josef Houška. Popětí letích bojů na frontě zůstali ještě celý rok po válce v zajetí, teprve po daleké cestě přes Vladivostok nastoupili cestu do svých domovů.

1920

V roce 1920 pro nedostatek bytů přistoupeno k parcelaci pozemků napravo podle silnice k Unhošti. A zase kniha:

Po válce, když vrátilo se mnoho občanů z války a vstupovali do stavu manželského, dolehla na naši obec bytová tíseň. Byly časté případy, že osm až deset členů rodiny se tísnilo v jedné světnici nebo dvou malých. Na žádost těchto rodin posílá obecní zastupitelstvo politické okresní správě žádost o rozparcelování pozemků čís. kat. 168/2, majetek státního statku, který leží na pravé straně silnice z Kyšic do Unhoště. Rozparcelování bylo již provázeno řadou protestů. Byl to zejména Josef Tausig, který protestoval z důvodu, že celý tento pozemek se táhl kolem jeho zahrady, a vrchní správa statků, která se obhajovala tím, že státnímu statku bylo již při pozemkové reformě vzato mnoho pozemků. Konečně i nadřízené úřady nevycházely v mnohém vstříc při parcelaci. Tlakem zdola byly donuceny nadřízené úřady ustoupit a na podzim tohoto roku již se kopají studny a základy pro nová stavení v této čtvrti obce.

Jsou otevřeny lomy Černé a Bílé skály, kde si dělníci lámou kámen a svépomocí si tak budují vlastní rodinné domky.

Státní subvence na podporu stavebního ruchu oživuje ještě více stavební ruch naší obce. Proto je později žádáno i o rozparcelování druhého pozemku čís. kat. 161/1 t. j. po levé straně silnice Kyšice – Unhošť.

Od začátku roku se v republice stávkuje za lepší životní podmínky pracujících. I v Kyšicích je značný počet nezaměstnaných nebo muži pracují namísto žen. Je to rok zrady sociálních demokratů zájmů dělníků. V prosinci došlo k puči, kdy dělnická třída chtěla svrhnout panskou vládu a byla zrazena sociální demokracií v čele s Tusarem. Nastala generální stávka v celé republice a vznikaly revoluční výbory, (zejména na rudém Kladensku), i v naší obci byl ustaven. Pro některé aktéry to mělo dohru ut infra:

Vláda posílá četnictvo a současně vyhláší po celém státě stanné právo, aby potlačilo revoluční dělnické masy. Začíná persekuce revolučních výborů, v naší obci jsou zatčeni: Václav Vondráček, Antonín Jirát, Václav Najman, a František Krchov, a odvezeni do pankráckého vězení v Praze. Smutné to byly vánoce pro dělnickou třídu!

1921

V roce 1921 i v Kyšicích se rozdvajila sociální demokracie v stranu soc. demokratickou a komunisty. Stále trvá nezaměstnanost, několik lidí zaměstnává obec na opravách cest apod. A opět nechme promluvit Pamětní knihu:

Po dvouměsíčním vězení byl revoluční výbor naší obce propuštěn na svobodu, z pankráckého vězení.

Toho roku omezovala se práce ve všech odvětvích. Hlavně to jsou kladenské železárny, které propouštějí mnoho zaměstnanců. Z naší obce je bez práce celá řada dělníků. Práce je stále málo. V naší obci se provádějí jen nouzové opravy obecních cest, lámání kamene ve skále apod. Ani drobným a středním rolníkům se nevede lépe. Nízké ceny za vyrobené zemědělské produkty ženou zejména slabší zemědělce do dluhů.

Průzkumem vod byla objevena minerální zdravotní voda na „Čeperce“, po zjištění z výzkumného ústavu v Praze, že tyto minerálie jsou nezávadné. Provádí se vrтанá studna. Zajímavé je, že z této studny vyvěrá vysoko nad zem voda.

1922

Rok 1922 zlepšuje stagnaci práce. Je to hlavně tím, že vláda uvolňuje značnou část státního rozpočtu na podporu stavebního ruchu. Celá řada našich dělnických rodin tímto způsobem staví v naší obci rodinné svoje domky.

Boje dělnické třídy trvají však stále. Naše obec není již obcí jen zemědělskou, ale stává se i zčásti dělnickou.

Při stavbě na pozemku č. k. 168/2 na parcele Václava Nováka č. p. 130, bylo při kopání základů nalezeno několik lidských koster a při dalším pátrání nalezeny byly ještě jiné věci. Odborný znalec, který sem byl vyslán, zjistil, že se v těchto místech přišlo na staré slovanské

pohřebiště. Nalezené věci našly se v hloubce asi 150 cm při výkopu sklepa, byly předány správci unhošťského musea panu Josefu Volfovi a tam uloženy.

V naší obci zakládají se různé spolky, jako tělocvičná jednota Sokol a Federovaná jednota a ochotnický divadelní spolek při FJ. Také obecní knihovna plní dobře svůj úkol – půjčuje knihy občanům.

Pro kulturní povznesení občanstva pořádány jsou výlety po českých hradech a památkách, konají se divadelní představení v přírodě a celá řada jiných akcí, sokolské cvičení, slety a. j. Zdá se, že velký stavební ruch roztáčí kola veškerého života a všech povolání. Ovšem bylo to jen přechodné.

1923

V roce 1923 jsou vypsané druhé volby do obecních zastupitelstev a v naší obci kandidují již tři strany: strana Sociálně demokratická, strana komunistická a strana poplatníků, odbočka to strany agrární. Starostou obce je Antonín Tyburec. Složení obecního zastupitelstva z těchto stran je přibližně početně stejné.

Toho roku 19. března kupuje jednota Sokol pozemek na kat. č. 168/1 – 2100 čtverečních metrů pro postavení vlastní tělocvičny. Cena pozemku: 1 čtvereční metr stojí 2 Kč. Tak začíná příprava ke stavbě místní sokolovny.

Další uvolnění státní subvence k podpoře stavebního ruchu, provádí se rozparcelování pozemků č. kat. 161/1 směrem po levé straně k Unhošti, (jak bylo rozhodnuto loňského roku). Celý tento kus je rozparcelován mezi drobné stavebníky. Obec žije čilým stavebním ruchem.

1924

V roce 1924 dne 27. března je slavnostně položen základní kámen k postavení místní sokolovny. Při stavbě místní sokolovny všichni členové „Sokola“ povinně odpracují každý určitý počet hodin zdarma. Stavba se provádí svépomocnou akcí.

Jelikož obec roste, staví se a je potřeba řemeslníků, mnoho mladých lidí odchází se učit řemeslům spojeným se stavebnictvím. Horší je situace námezdně pracujících v zemědělství, děveček, kočích a pod. Tito živoří a je s nimi nakládáno pomalu jak za roboty. Rozmáhá se alkoholismus z neutěšené situace.

Na podzim roku 1924 a z jara 1925 byl vysázen velký sad ovocného stromoví za panským rybníkem. Tento ovocný sad vysázela státní správa v Unhošti. Bylo zde vysázeno několik set kusů jabloní, hrušek a švestek

1925

Od roku 1925 začíná i v naší obci hospodářská krize. Stavební ruch tichne a postihuje nejvíce sezónní dělnictvo. V naší obci je mnoho dělníků bez práce.

Jsou prováděny nouzové práce: úprava ulice v dolní části obce mezi domem p. Havlice a Pořta. Potřebný materiál dovážejí místní rolníci.

V tomto roce je dokončena stavba místní Sokolovny a slavnostně předána svému účelu. Při slavnosti konalo se veřejné sokolské cvičení za velké účasti hostů i domácích návštěvníků.

Obec žije v této době v mnohých rozbrojích, způsobených rozvrstvením občanstva několika směry. Jsou to zejména tak zvaní velkopoplatníci tj. větší sedláci, kteří brání provádění různých prací v obci, jako na úpravě ulic u novostaveb.

1926

V roce 1926 v zimních měsících započalo se s vyvážením a čistěním panského rybníka. Byla postavená kolejnice až k panské stodole, kocábky a vozy se nakládají a vše se vyváží na velkou hromadu. Zde jsou zaměstnání i ti, kteří jsou bez práce, s panskými zaměstnanci. Za těchto prací se platilo na hodinu 1,50 až 2 Kč a ještě se zde střídalo, aby se na všechny dostalo.

Na schůzích obecního zastupitelstva projednává se návrh na zavedení elektrisace v obci a tyto schůze jsou tak bouřlivé, že často nejsou ani dokončeny pro odchod té nebo oné strany. Velkopoplatníci vedeni Josefem Hoffmanem, Josefem Střihavkou a Antonínem Štorkem brání se provádění těchto prací z obavy, že by zadlužily obec a musely by se vypisovat vysoké obecní přírázky, které by platili ti, kteří mají větší majetky. Strana soc. dem a strana komunistická vedená starostou Ant. Tyburcem, prosazují však tyto práce.

V naší obci zakládá se družstevní prodejna „Včela“ aby prodejna mohla býti otevřená, musel býti určitý počet členů se základem 160 podílů. Do tohoto družstva vstoupilo hned v počátcích 71 členů. Prodejnu měla u Janoušků.

1927

Roku 1927 provádějí se úpravy ulic po pravé straně zastavěného pozemku směrem od Unhoště do středu obce. Pro tyto práce láme se černý kámen ve skále na „Vinohrádku“. Po obou stranách jsou dány betonové zárubně a dělány povrchové rigoly. Celá vodoteč svedená do hlavní strouhy.

Starosta obce Antonín Tyburec proti všem protestům a po bouřlivé schůzi obecního zastupitelstva prosadil proti menšině odhlasováním většinou hlasů zavedení elektrisace v obci. Práce sekundární sítě provádějí Elektrárenský svaz, zavedení elektrisace do domů provádějí soukromé firmy. Kdo nesouhlasil s tímto provedením elektrisace do svého domu, bylo odhlasováno, že zavedení přípojky provede majitel na svůj náklad. Neprovede-li elektrisaci do té doby, než bude dána elektrická síť v obci do provozu.

Roku 1927 10. září rozsvěcuje se prvně v domech i po ulicích naší obce elektrické světlo, a používá se el. motorového proudu. I když byla na zavedení elektrisace vyhlášena státní subvence, byla nucena naše obec vypůjčiti si u městské spořitelny v Unhošti částku 120.000 Kč.

V roce 1927 poprvé projíždějí naší obcí autobusy. Je to linka Josefa Sedláka: Kladno – Beroun přes Chyňavu, linka Marie Šlágrové: Kročehlavy – Beroun přes Lodenici a linka Milče Iva: Praha – Karlovy Vary. Našimi občany byla přijata s nadšením zejména linka Kladno – Beroun, neboť po dráze bylo spojení s Berounem daleké.

1928

Pro zajímavost pár čísel z pamětní knihy z roku 1928. Obec tohoto roku hospodařila se schodkem 10.864 Kč. Na krytí schodku byly zavedeny přírázky: 200 procent k dani činžovní a 190 procent k daním ostatním. Ve školním rozpočtu vykázán schodek 16.912,80. Jelikož i předešlé rozpočty končily schodky, mnohokrát byly daně a přírázky ještě větší, až k zákonným 400 procentům.

Starosta Sokola Antonín Štorek žádá jménem tělocvičné jednoty, aby obcí byl Sokolu přidělen pozemek k postavení pomníku padlým občanům ve světové válce 1914 – 1918, který chce Sokol postavit. Pozemek byl přidělen mezi budovou Františka Voráčka a místní sokolovnou na pozemku Sokola a roku 1928 památník postaven. Pomník je zděný a obložen je terasovou kameninou. Tyto práce provedl zednický mistr Václav Hart, nápis na pomníku „Nezapomeneme 1914 – 1918“ z kovových písmen zhotovil a vložil Jan Kyliáš. Deska s nápisy padlých byla zakoupena a vložena do pomníku, který byl 28. října za velké účasti občanstva slavnostně odhalen.

Dne 4. listopadu vzdal se svého úřadu starosta obce Antonín Tyburec, jeho nástupcem zvolen Václav Hrabě. Komunistická strana má v této době v obecním zastupitelstvu 10 zástupců, ostatních 5 zástupců mají ostatní strany.

I když obec vlastnila svůj obecní dům čp. 4 a čp. 34, neměla zvláštní úřadovnu. Úřadovalo se vždy tam, kde měl starosta svůj byt. Úřadoval starosta po práci nebo dle toho jak měl čas. Veškerou agendu vyřizoval sám a nebo mu někdo z rodiny pomáhal. Obecní rada se odbývala u něho v bytě nebo jeho úřadovně. Schůze obecního zastupitelstva se vždy sešla na pozvání v některém hostinci a to bývalo nejvýše 5 až 6 krát do roka. Že to se jen tak neodbylo, a že tyto schůze často bouřlivé jsou, o tom jsou vedeny zápisy v obecních knihách ovšem u nás ztracených!! Často řešilo tyto schůze okresní hejtmanství. Veškerá oznámení se prováděla vyhlásky, nebo obecním bubnem.

1929

Rokem 1929 končí někdy slavná i záviděníhodná služba obecního pastýře, pamětníka rychtářských práv a výsad. Obecní pastýř Václav Marx končí svou dlouholetou službu u obce a je mu přidělen byt v obecním domě čp. 4. V obecní pastoušce je proto zrušena stáj pro obecního býka, kance a kozla, tito přecházejí soukromým majitelům a ze stáje je zřízena noclehárna pro pocestné a žebráky.

Rozhodnutí O. Z. o zalesnění obecních pastvin v roce 1930.

Těsně po Novém roce až do Tří králů napadlo někde až $\frac{3}{4}$ metru sněhu, který zůstal ležet. Po polovině ledna začalo silně mrznout, mrazy sílily, až dosáhly 35 – 40 stupňů pod nulou. Staří

lidé nepamatovali tak krutou zimu. Děti byly odváženy do unhošťské školy na sáních. Ptactvo a zvěř mrzly v polích a bylo všedním zjevem pobíhání zajíců a koroptví ve vsi v pravé poledne. Zima trvala dlouho do března. Teprve jaro ukázalo, jakých škod tato zima napáchala. Sady, zahrady a aleje ovocného stromoví se vůbec neprobouzely, jen málo jedinců otužilých nebo dobře ošetřených vzpružilo se k novému životu, jinak vše stálo holé, zmrzlé, bez života. Velký sad vysázený státním statkem v roce 1924 – 1925 za panským rybníkem směrem k Vinohrádku, v němž bylo několik set krásných stromů, které se ještě na podzim pyšnily svými korunami, byl celý zmrzlý a jen několik vytrvalců se z jara zazelenalo. Stromy byly vykáceny a nový sad se již nevysadil.

25. ledna zemřel starousedlík a pamětník ještě roboty, rolník, chovatel ovcí, a majitel ovčáckého psa, jenž sám vyháněl ovce na pastvu a večer zaháněl domů, pan Václav Pácal.

1930

V republice je přes milion nezaměstnaných, v naší obci je bez práce řada mladých lidí. Jestliže se nějaká práce naskytne, pracuje se pouze omezeně za malé platy, výdělky nestačí ani na jídlo. V tomto roce je hospodářská krize na vrcholu. V republice je přes milion nezaměstnaných. Pro nezaměstnané vydávány „žebračky“, pro ženaté 20 Kč a pro svobodné 10 Kč na týden, ale 1 kg mouky je za 2,30 až 3 Kč, 1 kg cukru 6 Kč, 1 kg masa 8 Kč, 1 kg sádla 10 – 12 Kč, 1 kg chleba 2,30. Po vsích chodilo množství žebráků a potulných muzikantů, ti chodili tkzv. „Šumenem“. Zemědělci neměli komu prodávat, lidé neměli peníze. Statky upadaly do dluhů a stávaly se obětmi spekulantů, ti skupovali usedlosti a buď celé, nebo jejich polnosti pronajímali drobným zemědělcům nebo bezzemkům. Obec přes všechny možné příplatky k daním, dražení obecních pozemků a dokonce vybírání poplatku 12 Kč bez omezení dobročinnosti při úmrtí každého občana, padala do dluhů. A další citace z knihy:

Obecním poslem v tomto roce byl zvolen František Pazdera, horník v penzi. Za vykonanou obecní práci měl dovoleno používat 3 strychy obecních polí a luk zdarma a 500 Kč ročně.

V tomto roce připravuje se na výsadbu lesa pastvina a draha na Vinohrádku a dole u obecních luk. Částečnou nezaměstnanost v obci odstraňují různé nouzové práce, jako úprava obecního rybníka „Jalovky“, č. kat. 56 nákladem 16.359,60 Kč, dále je to stavba nové silnice Praha – Lány, na kterou bylo třeba mnoho kamene z obecních lomů. Ve smlouvách s firmami Rakos, Štoček a Malý bylo sjednáno, že tyto firmy musí zaměstnat všechny místní nezaměstnané dělníky, jakož i všechny koňské potahy, které budou dovážeti potřebný materiál. Zde nutno podotknout jak těžký, trpký a hořký zde byl chleba. Sta a sta nezaměstnaných se zde hlásilo a prosilo o práci. Toho využívali zaměstnavatelé a dle toho také jednali. Jen s otrokářskými pracema pyramid by se to nechalo srovnávat.

1931

V roce 1931 provedena dražba na obecní pozemky. Této dražby se vždy zúčastňovala téměř celá obec a občané z Horního Bezděkova, kteří u naší obce měli pronajaté pozemky. Dražba

se vždy dělala v neděli a trvala vždy až do pozdních hodin. Chodívalo se od pozemku k pozemku obecních polí, kde starosta obce vyvolával čísla, cenu a nájemce pozemku. Často byl pozemek vydražen za nesmyslnou cenu, která nemohla krýt výnos jeho hodnoty. Toto se vždy opakovalo po šesti letech. Naše obec měla v té době 60 ha polí a luk, která tímto způsobem pronajímala k obdělání.

V tomto roce se postavilo vodní družstvo, k odvodnění mokrých a vlhkých pozemků. Vedoucím tohoto družstva byl nájemce statku v Horním Bezděkově Václav Havlík. Celý náš katastr, kde ještě meliorace nebyla provedena, se prováděla. Meliorační práce prováděla firma Ing. Ziermeman z Kladna. Celé kilometry drenážních trubek je položeno v našem katastru k odvodnění mokrých a vlhkých polí.

1932

Rozpočet obce pro tento rok počítá se spotřebou 60.729 Kč, s úhradou 42.415 Kč, schodek se tu jeví 18.313 Kč, přírážky k dani čínžovní činí 132 procenta, k ostatním daním a dávkám 300 procent. Naše obec – jako obec přiškolená – musí připláceti v tomto roce částkou 13.000 Kč městu Unhošti na stavbu měšťanské školy, s jejíž výstavbou bylo také v tomto roce započato.

Jarem tohoto roku započato s výsadbou obecního lesa na Vinohrádku. Práce výsadby řídí Václav Kozák. Sází se smrky, borovice a listnaté stromy. V tomto roce je dokončena meliorace všech pozemků v našem katastru. Zároveň se dokončuje úprava rybníka Jalovek.

V tomto roce je také dokončena stavba nové silnice Praha – Lány, vedoucí k sídlu presidenta Masaryka. Na stavbu této silnice, zvláště na úsek vedoucí přes náš obecní katastr, bylo užito zvláštního materiálu, který za měsíční noci připomíná svým leskem řeku. Celý tento úsek silnice, vedoucí naším obecním katastrem, prováděla pražská firma Diviš.

1933

Tohoto roku začalo krásné jarní počasí, takže už v únoru bylo započato s polními pracemi. Vlivem vlhkého podzimu a zimy, hodně bohaté na déšť a sníh, bylo na polích dostatek vláhy a začátek krásného jara přiměl zemědělce k předčasnému setí. Byly případy, že již koncem dubna se hovězí dobytek krmil plně zeleným krmivem. 16. května přišel do rána silný mráz – 5 – 6 stupňů pod nulou, takže všechny kultury byly mrazem spáleny, zejména brambory, u nichž byla nať celá černá. Silné ochlazení i přes den, i když trvalo ještě několik dní, nepřineslo velkých škod, jak se předpokládalo. Listy opadaly, vyrašily nové lístky a za krátkou dobu bylo vše v pořádku. Ovoce bylo ovšem tím silně poškozeno.

V 1933 byla zrušena a rozbourána místní cihelna. Poslední cihly vyvezeny a z nich postaven dům Karla Bendla. Tato cihelna byla postavena Maxmiliánem Tausikem začátkem 18tého století za obcí, směrem k Nouzovu v druhé polní cestě zvané cihelnová cesta, která vedla k Hornímu Bezděkovu. Ještě dnes se tam nachází obrovská prohlubeň, kde stála cihelna. Tato cihelna byla zdokonalena dědičným majitelem Josefem Tausikem a vyráběla cihly a tašky až do první světové války, roku 1914. Cihelna zde měla velmi dobrou hlínu k výrobě cihel a tašek. A její výrobky velmi dobrou trvanlivost. Po smrti Josefa Tausika zakoupil tuto cihelnu

Antonín Jiráť, který ji v roce 1933 rozbořil a z pozemku na kterém stála cihelna, udělal pole a luka. Téměř až do roku 1922 byla obývána cihelna cihlářskou rodinou Šlapánka, kteří se v tomto roce odstěhovali někam ke Zbečnu. Zajímavostí této cihelny byla její kamenná hluboká studna, v tak mokřém terénu a její voda, skutečně dobrá. Dále zde byla dvě jezírka, kde se brávala voda k výrobě. Obě jezírka byla zavezená, na studnu dán silný příklop a zavezeno vše ornici. A tak zanikla jedna z dobrých cihelen, která zde měla všechny předpoklady v půdě, dáti ještě mnoho svých dobrých výrobků našemu kraji, k jeho zvelebení.

1934

Rozhodnutím obecního zastupitelstva, a na návrh starosty Václava Hraběte odprodává se panu Václavu Novotnému obecní pozemek na návsi kolem jeho usedlosti, č. kat. 627/2, sáh za 20 Kč. Proti prodeji byly různé protesty, přesto byl pozemek prodán a kupujícím majitelem ohrazen.

Na návrh předsedy republikánské strany Václava Havlíka v obecním zastupitelstvu rozhodnuto, aby k uctění památky zesnulého předsedy vlády dr. Antonína Švehly byly vysázeny před usedlostí Josefa Hauptfleische dvě lípy, což bylo slavnostně provedeno.

V tomto roce provádí se oprava obecní kapličky, k níž přispěli tito dárci: Anna Klatovská, František Pácal, Josef Fořť, Antonín Štorek a Josef Valtr. Opravu provedl Rudolf Štoncner a daroval všechn potřebný materiál.

Na drahách se vyváží druhé obecní jezírko, aby byla zajištěna voda pro jarní výsadbu lesa. U obecní pastoušky staví se zeď, práci provádí Antonín Tyburec.

V čp. 49 „Židovna“ bourá se z bezpečnostních důvodů stodola, protože svým desolátním stavem ohrožuje kolemjdoucí chodce.

1935

Obecní hospodářství vykazuje úhrn řádné potřeby 59.687 Kč, úhrn řádné úhrady 39.448 Kč, schodek 20.239 Kč. Přírážky činí 200 – 300 procent. Sledujeme-li obecní hospodářství rok od roku, vidíme, že je stále pasívnější.

Naše obec pronajímá Václavu Havlíkovi hořejší jezírko na skále k násadě ryb. Po vyčištění jezírka od bahna a rákosí je zde skutečně možno pěstovati ryby.

Hasičský sbor naší obce koná v tomto roce veřejné župní cvičení, k němuž se sjelo celé okolí. Cvičení se koná za státním statkem, trvá celý den a jeho zakončení jest v místní sokolovně veselící.

V naší obci se ještě stále žije nábožensky. Jsou to hlavně starší lidé, ale i mladí chodí v neděli do kostela na různé tradiční poutě, jako jsou ve Žlábku v Hájku do Příbrami a. p., na různé křížové cesty a procesí. Je pravdou, že již mnohé rodiny jsou zde již bez vyznání nebo vyznání jiné církve. Dodržují se všechny svěcené dny, půst a masopust, koledy vánoční i velikonoční. Pálení čarodějnic: před prvním májem, 30 dubna, mládež chodívala dům od

domu a sbírala stará košťata, otýpky klestí a jiné. To vše se navezlo na Vinohrádek na hromadu, a když se částečně sešeřilo šla téměř celá obec, mladí ale i staří. Hromada klestí se zapálila, od ní se napalovala stará košťata a vyhazovala se do nejvyšší výše, to se dělo v téměř každé obci. Zář ohňů bylo vidět po celém okolí dlouho do noci. Této noci se přičítala velká tajemná moc a právě zapalováním hranic ohňů se věřilo, že pozбудou všechny čáry svojí moc. A ještě celá řada takovýchto obyčejů se v naší obci dlouho udržela.

1936

Obecní rozpočet na tento rok vykazuje úhrn řádné spotřeby 91. 343 Kč, úhrn řádné úhrady 58. 888 Kč, schodek 37. 445 Kč. Je přirozené, že při takovémto zadluženém hospodářství i nesouladu v něm, je stálý odchod a fluktuace členů obecního zastupitelstva všedním zjevem. Na schůzi 29. prosince vyslovuje Václav Vlček za stranu komunistickou nedůvěru starostovi Václavu Hraběti a na této schůzi resignují také následující členové obecního zastupitelstva v počtu 13, pro špatné hospodářství obce, způsobené jmenovaným starostou: Václav Havlík, František Juppa, František Šíma, Antonín Štorek, Josef Haptfleisch, Josef Střihavka, František Pácal, Václav Vlček, Josef Medl, Ladislav Čermák, Antonín Tyburec, Václav Vondráček a Karel Pazdera. Od této resignace nemohl starosta Václav Hrabě obecní zastupitelstvo sestavit, proto kladenské okresní hejtmánství dává souhlas k jeho rozpuštění. Dnem 12. března roku 1936 končí pravomoc místního obecního zastupitelstva a 5. května ustanovuje okresní hejtmán vládního komisaře Josefa Seifřta z Unhoště vládním komisařem naší obce a ten ujímá se okamžitě svého úřadu.

Špatné hospodaření v obci nebylo zaviněno v celé své šíři starostou Hrabětem, byly to v první řadě neutěšené hospodářské poměry v našem státě, byla to celostátní hospodářská krise, stupňovaná též nástupem Hitlera, který začal vyhlášovat německou diskriminaci a nadvládu německého pangermanismu. Začátek to páté kolony v našem státě.

V tomto roce odstupuje T. G. Masaryk a prezidentem je zvolen Edvard Beneš. Přes Kyšice do Lán jezdí četné státní návštěvy, např. rumunský král. Vzniká sudetoněmecká strana – Henlainovci.

Pro úřední místnost vládního komisaře Josefa Seifřta je vyklizen obecní dům čp. 4, kde je umístěn celý obecní úřad. Komisař uvádí do pořádku finanční hospodaření obce, jakož i ostatní záležitosti související s obecní agendou.

1937

Šetření komisaře Seifřta jak se v naší obci hospodařilo, ukázalo na celou řadu nedostatků. Starosta Václav Hrabě nebyl v jádru špatný člověk, ale jeho nedbalostí jevil se v celé obci i v jeho úřadě nepořádek. Tak například; obecní knihovna, v které on hospodařil a sám půjčoval knihy, a které se skutečně v té době těžko pořizovaly, při předání scházelo 66 nejlepších svazků od našich i světoznámých autorů. Knihy si tam kdo chtěl vypůjčil a více je nevrátil. Obecní protokoly jsou v té době špatné, a nebo vůbec vedeny nejsou. Nebo odprodání obecní návsi a celá řada jiných a jiných věcí v době jeho hospodaření se takto prováděla.

V tomto roce se má uskutečnit odprodej obecního domu čp. 4 a koupě domu čp. 12 od manželů Bartošových. Domu čp. 4 hodlá použití k rozšíření své usedlosti rolník Josef Müller. Pro četné stížnosti ohledně odprodeje, stejně jako četná odvolání, nedochází k němu a ani vládní komisař nemůže odprodej provést.

V naší obci rozvíjí se život, obec roste i po stránce hospodářské, Mezi Kyšicemi a Unhoští je založeno zahradnictví Karla Velka, na poli Františka Šimáčka z Unhoště. Na pozemku č. kat. 161/2 je založena cementárna a stavební podnik Václava Harta, zakládá se výroba isolačních desek na č. kat. 161/1 Rudolfem Štoncnerem, parní pila Antonína Juppy, nyní ji vede syn Bedřich, je rozšířena a elektrizována. I obec sama roste řadou novostaveb směrem k Valdeku. Stejně rozrůstá se obec uvnitř – stavební ruch je velmi živý.

1938

Přichází osudný rok 1938 – rok, kdy se rozhoduje o žití či nežití naší republiky. Hitlerova moc nabývá na své šíři a o osudu našeho národa rozhodují západní mocnosti. Roste i vliv Henleinovy strany, zejména v pohraničním území „Sudetech“ a její předseda sedí v našem parlamentu a vládě. Také na Slovensku poměry ovlivňuje stále rostoucí strana Hlinkova, žádající odtržení Slovenska od českých zemí. A tak nad naším národem stahují se mraky beznaděje, mraky, které drtí základy republiky, základy její samostatnosti. A naše obec?

Vládní komisař Seifrt uvádí obecní hospodářství do takového stavu, že jeho působení v obci může dnem 28. srpna skončit, a 1. září 1938 sejít se k první schůzi nově zvolené obecní zastupitelstvo v tomto složení: Strana KSČ – Václav Vlček – starosta, Jan Kameš, František Hovorka, Antonín Fojt, Karel Pazdera, strana národně socialistická - Jaroslav Král, Jan Kyliáš, František Pospíšil, strana socdemokratická – Antonín Kuna, Václav Najman, František Mráz, strana republikánská - Antonín Štorek, Václav Novotný, za Národní sjednocení Antonín Novák mladší, za živnostníky Bohuslav Braum. Obecním poslem je Václav Klekner.

Obecní knihovna přechází z obecního domu čp. 4 do soukromého domu Antonína Tyburce, kde je pro půjčování knih pronajata jedna místnost. V tomto roce odprodává obec před usedlostí rolníka Josefa Müllera až po státní statek obecní pozemek majitelům bydlicím v tomto úseku obce, podle nové regulační čáry. Pražsko – železářská společnost si pronajímá část obecních lomů, z nichž bude odvážen kámen do kladenských železáren na opravy martinských pecí.

V tomto roce je vyhlášena všeobecná mobilizace, posléze se koná Mnichovská konference a jsou odstoupeny Sudety. President Beneš abdikuje a odchází do Británie, vrcholní komunisté do Moskvy. Prezidentem je zvolen obětní beránek dr. Emil Hácha. A opět kniha:

Z pohraničí přijíždějí do naší obce první uprchlíci, neboť prchají před řáděním henleinovců, kteří vyhošťují naše příslušníky. Sudetští uprchlíci v naší obci jsou ubytováni v „Židovně“ nebo v soukromých bytech a jinde. V dolním pivovaře v Unhošti jsou uvězněni první zatčení henleinovci ze Sudet, po nástupu dr. Háchy jsou však propuštěni.

Naší obcí projíždějí stovky uprchlíků, jedou na vozech, pěšky, někteří si vezou jenom to, co mohli narychlo pobrat ze svého majetku, aby se ubytovali v dosud klidném vnitrozemí.

1939

Rok 1939 je nejčernějším dnem v moderních dějinách českého státu. 15. březen dnem obsazení Česka německou armádou, odtržení Slovenska a vyhlášení protektorátu „Böhmen und Mären“. Říšský protektor byl Konstantin Neurath, roztahoval se na Pražském hradě. A naše obec?

Začíná zatýkání všech vedoucích komunistů a odvážení jich na pankráckou věznici do Prahy. Z naší obce jsou to: Václav Vlček, Jan Kameš s manželkou, Karel Pazdera a František Hovorka.

Říšská branná moc zanechávala všude za sebou posádky k zabezpečení pořádku. V naší obci byl ponechán dělostřelecký útvar, koně i lidé i se zbrojí byli rozděleni po statcích a hostincích. Po prvé jsme mohli vidět, jak se chová cizácká soldateska, přinášející nám „ochranu“. Aby oklamala lid, vyvařovalo se pro občanstvo v místní sokolovně – ovšem vojáci si to snědli sami – výjimku snad dělala jen Marie Macourková, která jediné si chodila pro německé „Eintopfkochen“, i když v naší obci bylo v tu dobu všeho dostatek ke koupi.

Německá armáda prováděla denně cvičení v polích i přímo v obci. Směšně působilo jejich pochodování – vysoké zvedání nohou a cvakot okovaných bot rozléhal se široko daleko.

Po okamžitém rozpuštění všech politických stran byla utvořena strana jediná „Národní souručenství“, jejímž členem se měl každý stát. V naší obci byla tato strana utvořena – členský příspěvek činil 5 Kč. Až na malé výjimky se i tu ukázalo, že náš národ nepřijímá kapitulaci a plně se staví proti cizácké nadvládě.

Změnou státního zřízení byly z obecní knihovny vyloučeny všechny knihy předních českých spisovatelů, například Rais, Čapek, Jirásek, Baar apod. celkem 57 svazků.

Na obecních úřadech začalo se úřadovati německým způsobem, všechna nařízení přicházela tištěna německým textem. Každý majitel zbraně, i když měl zbrojní pas, musel zbraň okamžitě odevzdat – v případě neuposlechnutí byl okamžitě zatčen.

Vězněný starosta Václav Vlček a s ním Jan Kameš s manželkou Annou, Karel Pazdera a František Hovorka byli zatímně propuštěni z vězení domů. Všichni Židé a ti, kdo byli spřízněni s židovskou rasou až do třetího pokolení, byli označeni žlutou hvězdou s nápisem „Jude“, aby byli tak odděleni od ostatních arijských. Také veškerý židovský majetek propadl ve prospěch Říše.

1. máje 1939 byl v Kladně zastřelen německý strážmistr Kniestel a ráno nalezen před kladenskou reálkou. V odezvu bylo v celém kladenském okrese okamžitě vyhlášeno stanné právo, podle něhož nikdo nesměl po osmé hodině večer až do šesté hodiny ráno, vycházeti na ulici. Začala nová vlna zatýkání. V Unhošti byla pro účast na této akci zatčena celá rodina Paterova. Z naší obce byl zatčen četnický strážmistr Ferdinand Babka.

1940

V národním hospodářství nastaly změny. Zavedeny byly potravinové lístky a tím přidělový systém. Zemědělcům jsou vyměřovány kontingenty – odevzdává se maso, obilí, vejce, mléko a. j.

Obcí projíždějí denně velké nákladní automobily, plně naložené, v noci doprovázené stráží, odjíždějí do Říše, aby tak ukazovaly našim lidem, jak vypadá ve skutečnosti ta hitlerovská „ochrana“. Jak se naše země drancovala!

V této době začíná také smutně proslulá činnost konfidentky gestapa Marie Macourkové čp. 73, která se stává udavačkou vlastních spoluobčanů. Častými návštěvníky jejího bytu jsou němečtí vojáci i samotné kladenské gestapo. Jako kontrolorka mléka v obci i místních rolníků nutí zemědělce k nejvyšším odevzdávkám pro německou Říši. Rozsah její působnosti zasahuje i Unhošť, kde je členem „Vlajky“, v níž spolupracuje zejména se členem Skřivánkem. V době její působnosti svolalo kladenské gestapo do místní sokolovny všechny obyvatele obce a oznámilo jim, že Marie Macourková je pod ochranou německých úřadů a kdo by jí ublížil, bude trestán pro ublížení úřednímu orgánu.

1941

Hitler má porobenou skoro celou Evropu, pouze Británie odolává. Napadl Sovětský svaz. V roce 1941 drtí Rudou armádu a dostává se na dostřel Moskvy. Ve střetu s Velkou Británií, v letecké bitvě, ovšem úspěšný není. Británie odolává. A co Kyšice?

V této době provádí se i v naší obci různé akce sběrové, peníze na německý červený kříž, obleky, šatstvo, prádlo, obuv a vše možné, jen aby netrpěla německá válečná mašina. Že tyto sběry se staly někdy přímo směšnými, co se po vsi sebralo, je jisté.

1942

Atentát na Heidricha odstartoval krveprolití, Němci jako by zešileli a jeden ze šílených skutků byly Lidice. V Kyšicích zatím jen kradli.

I když v naší obecní kapličece byl uznán zvon za památný, nařídil vrchní komisař Zucker zvon sejmouti a 29. května odvésti. A tím v naší obci přestává se zvoniti poledne a večer. Nemůže se zvoniti ani při úmrtí a pohřbu, tak jak bylo stále starým zvykem.

V této době je zavedená celá řada obecních poplatků za obecní výkony, z obývaných místností apod. Zásobovací agendu naší obce vede placená síla – František Horešovský. Zavedeny jsou poukazy na textil a obuv, je zavedeno mlecí a šrotovací povolení a kontrola domácích porážek.

Ze zásobovací agendy odchází František Horešovský a místo něho bude tuto funkci prováděti František Mrázek z Unhoště.

31. srpna přechází majetek místního hasičského sboru do vlastnictví obce.

1943

Obecní zastupitelstvo provedlo na své schůzi 2. dubna doplňovací volbu starosty – za odstoupivšího starostu Antonína Štorka starostou zvolen Rudolf Klatovský čp. 23. Současně provedená volba obecního pokladníka, jímž se stal odborný učitel František Čížek. Obecním poslem se stává Václav Němeček.

V této době je podle nařízení povinen každý majitel domu zřídit vlastní protiletectký kryt ve svém domě – plánek krytu musel odevzdati na obecní úřad. Stálým hlídačem protiletectké ochrany zvolen František Zuvač, velitelem Ant. Rais.

Za okresního komisaře Zuckera nastupuje vládu nad kladenským okresem komisař Weisman, kterýžto gestapák „působil“ před tím jako vedoucí kladenského gestapa a toto povýšení si vysloužil vyvražděním a vypálením obce Lidic. Weisman měl byt na Nouzově a naši občané si na něho velmi dobře pamatují. Když totiž ráno odjížděl cestou z Nouzova do Kladna, nebo zase večer zpět a nebyla-li cesta pro něho volna, nebo nastala-li v cestě překážka, dovedl vytrhnouti jedoucímu vozkovi i bič z ruky a zbít ho do krve, po případě i toho, kdo mu náhodou přišel do ruky. (Jako dítě jsem několikrát slyšel od dědečka, že i závoráři na Výhybce sledovali, zda se neblíží k závorám, jen aby našel závoru otevřenou a nedostal záchvat vzteku.)^oPozn. Jan Jilek.

Všichni cikáni, pokud zůstali v naší obci, byli postupně odvázeni do koncentračních táborů, odkud se už nevrátili. Zvláštností mezi nimi byla rodina Jana Koláře, která po nařízení, že musí zůstat v obci, zabydlila se v místní skále Na Kobyle, kde si vydělávala lámáním kamene. Ale i tuto rodinu postihl tentýž osud jako ostatní rodiny cikánské: jejich chudobný majetek byl prodán v dražbě a celá rodina odsunuta do koncentračního tábora.

1944

Další zatčení našich občanů v naší obci. Byli to zejména: Jaroslav Střihavka ml., Václav Lavička, Jaroslav Semrádek, Rudolf Šilhán a jiní. Byli zatčeni buď v případě nepovolené taneční zábavy v Libečově, nebo v případě sabotáže a vyvěšení rudého praporu v kladenských železárnách.

V naší obci jsou v této době neustále prováděny domovní prohlídky zásob, ale díky starostovi Rudolfu Klatovskému dopadly pro naši obec vždy dobře.

Na podzim tohoto roku přijíždějí do naší obce tak zvaní „národní hosté“ – jsou to totiž první germánští uprchlíci z východního Polska, kteří utíkají před Rudou armádou. Jsou ubytováni po statcích, soukromých domech a v místní sokolovně.

1945

Nastává poslední rok války, Němci ustupují na všech frontách a Rudá armáda je před Berlínem. Hitler spáchá sebevraždu a v Praze vypukne povstání. A v Kyšicích?

Všude jsou zřizovány obrany pro případ, že i u nás došlo k bojům. A tak v naší obci na všech jejích koncích byly nastaveny zábrany ze silných klád, které měly zadržeti – v případě ústupu Němců – naše osvoboditele. Všechno toto počínání bylo zbytečné, neboť pádem Berlína dobytého Rudou armádou, nebylo toho již zapotřebí. Těsně před pátým květnem procházeli naši vesnicí Vlasovci a mířili ku Praze.

Pátý květen bude zapsán zlatým písmem v dějinách našeho tak již slavného národa, neboť tohoto dne promluvila husitská krev našeho lidu. A v tento den, kdy se rozhodovalo o bytí či nebytí našeho národa, postavil se celý národ, bez ohledu na oběti, na odpor nepříteli. Šestileté utrpení naší země a jejího lidu bylo skončeno. Jen statisíce mrtvých budou nám i budoucím generacím připomínat velikost utrpení a oběti v boji za svobodu národa. Toho dne tvoří se v naší obci hloučky, míří na náves, kde se již veřejně mluví o konci druhé světové války. I dělníci jsou mezi nimi, neboť někteří již před pátým květnem nešli do práce a vše se shromažďuje u obecního úřadu, z jehož okna prohlašuje Antonín Kuna, že Německo je poraženo. Již před tím sešli se zástupci všech dřívějších politických stran, sestavili národní výbor, jehož složení bylo toto: předsedou Antonín Kuna, místopředsedou Josef Šíma čp. 20, členy Antonín Tyburec, František Čížek, František Müller, Josef Haptfleisch, Josef Janoušek, Jaroslav Semrádek, František Hofman, Rudolf Šilhán, Rudolf Štoncner, Jaroslav Kutílek, Oldřich Brzek, Antonín Semrádek, Josef Kukelka. Národní výbor převzal do své správy obecní úřad a jako starostu jmenoval Antonína Tyburce. Bývalý starosta Rudolf Klatovský byl vyzván, aby řádně předal obecní úřad, což také ještě téhož dne učinil. Vojenským velitelem národní obrany byl jmenován nadporučík Josef Janoušek. Nastávají revoluční květnové dny, které dokončují osvobození našeho lidu z šestileté doby temna. Všichni schopní muži k obraně v naší obci jsou svoláni, všude postaveny hlídky pro případ potřeby, které konají službu ve dne i v noci.

V deset hodin dopoledne volá pražský rozhlas, že nastal boj v samotné Praze, a že se bojuje o pražskou rozhlasovou stanici. Po zabrání Moravcova Kuratoria, které bylo na Čeperce, vlastnila obec 4 pušky. Ještě téhož dne přihlásilo se do strážního oddílu 150 mužů. Z domů ozdobených prapory a státními vlajkami, ozývá se hlas radiových přijímačů, oznamující volání Prahy o pomoc. V pražských ulicích vyrostly četné barikády a Němci nemají v úmyslu vydat Prahu dobrovolně našemu revolučnímu výboru. Protože Němci jsou dobře vyzbrojeni mechanickými zbraněmi a v naší obci jsou jen 4 pušky, nemohla naše obec přispět Praze na pomoc. Volání Prahy burcuje obyvatele všech ostatních měst a vesnic. Praze docházejí potraviny, a proto je vyzýváno venkovské obyvatelstvo ku pomoci v obtížné zásobovací situaci. Občané naší obce pochopili význam tohoto volání, pochopili, že unaveným a raněným bojovníkům se musí dostat potravin, neboť pádem Prahy by se všechno ztratilo. Proto se okamžitě provádí sběr potravin, mléka, vajec, pekou se vánočky a různé pečivo. Vše se dopravuje do Unhoště a odtud rovnou do Prahy. Po dvou dnech vypravuje se nová zásilka a naše obec v ní zaslala vše, co mohla dát této bojující matce měst. Zásilka je naložena na přívěsný vůz k traktoru a vezena z naší obce do Prahy. Ovšem cesta byla zatarasena Němci, takže zásilka došla do Prahy teprve po probojování se doprovodných stráží. S touto výpravou jelo též několik našich členů strážního oddílu pouze s jednou flobertovou pistolí k obraně. V naší obci se nevedly žádné boje, neboť jsme byli kryti z jedné strany Unhoště – Unhošť byla

dostatečně zásobena zbraněmi a z druhé strany ostatní obce při karlovarské silnici. Proto zde žádný Němec nebyl ani zraněn ani zabit. 7. května ohlásila spojka z Unhoště, že se od Prahy blíží nepřátelská obrněná vozba. Po této zprávě rozběhlo se místní obyvatelstvo s křikem a pláčem do polí a lesů, někteří brali s sebou i částečně svůj majetek. Ve svých úkrytech setrvalo obyvatelstvo naší obce dlouho do noci nebo až do rána. Naší obci byly přiděleny tyto zbraně: kromě různých nábojů osm ručních granátů, patnáct vejčitých granátů, devatenáct pušek a jedna automatická pistole na 32 ran. Zbraně byly nutné, neboť v naší obci žilo dosud 114 německých uprchlíků, na které nebylo spolehnutí v případě, že by obec byla Němci napadená.

Boje v Praze trvají do devátého května, potom je Praha obsazena Rudou armádou.

I naší obcí projíždí dělostřelectvo Rudé armády směrem ku Praze. Naším občanstvem je radostně pozdravováno. Stejně radostně je vítána Rudá armáda v naší obci. Dole za obcí přistávají sovětská letadla, která si zde zřídila prozatímní letiště. V noci z 9. května usíná naše obec klidným spánkem, protože je chráněna zbraněmi Rudé armády.

9. května podepsalo Německo všem spojencům bezpodmínečnou kapitulaci. Radost nad pádem nacistické okupace nebralo konce a veselí, které proudilo ulicemi všech našich měst, nemohlo popsat žádné péro. Z naší obce jsou odvázeni všichni Němci, když ještě odklidili tankové uzávěry.

10. května se koná první schůze místního MNV, na které se hodnotí význam květnových událostí, a kde povstáním se uctila památka našich bratrů a sousedů, kteří v boji za svobodu národa trpěli a umírali v koncentračních táborech. Z naší obce jsou to tito mučedníci, kteří nikdy nezapřeli dělnickou čest a nerozpakovali se pro ni obětovat i svoje rodinné štěstí i svůj život: Václav Vlček, Jan Kameš, František Hovorka a Karel Pazdera, Jaroslav Juppa, který byl zabit v Praze při náletě a bombardování.

V této době byl zatčen pro podezření Antonín Štorek – byl viněn pro to, že nechal tyto čtyři oběti zavléci v době okupace do koncentračního tábora. Obvinění se však nezakládalo na pravdě. Po rozpuštění komunistické strany, scházeli se ilegálně Václav Vlček, František Hovorka, Karel Pazdera a Jan Kameš s manželkou na Hřebenkách na tajných schůzkách, které řídil Richter z Rozdělova. Po jejich odhalení byl Richter zatčen kladenským gestapem a bitím, při kterém byl přímo ubit, vyzradil i ostatní ilegální činovníky, takže gestapo v naší obci zatýkalo již najisto. Proto byl obžalovaný Antonín Štorek propuštěn na svobodu. Dále byl zatčen pro spolupráci s Němci Rudolf Klatovský. Přes to, že se za něho postavil celý národní výbor s tvrzením, že za okupace pomohl mnoha občanům, byly u něho nalezeny dopisy – psané E. Moravcovi a schvalování nacistické literatury Rosenbergovi. Proto byl Rudolf Klatovský odsouzen podle malého dekretu ke krátkému vězení a pokutě. V naší obci byl také zatčen František Mrázek též pro spolupráci s Němci, když ještě úřadoval v Unhošti jako zásobovací úředník. I on byl odsouzen ke krátkému trestu a peněžitě pokutě.

Pro spolupráci s Němci zatčena je Marie Macourková s celou rodinou. Václav Macourek, Milena Macourková a Marie Macourková mladší byli však pro neúčast na těchto činech osvobozeni a propuštěni. Marie Macourková starší je však odsouzena mimořádným lidovým

soudem v Kladně k trestu smrti provazem a 19. prosince 1945 rozsudek vykonán v budově okresního soudu v Kladně.

Po skončení květnových událostí se 12. květnem dostává náš život do mírových kolejí. Místní sokolovna je 25. května znovu otevřena ke své činnosti, svou činnost zahajuje i obecní knihovna. Antonín Tyburec předává 70 svazků, které skrýval po dobu okupace. Josef Janoušek přiváží pamětní knihu, která po dobu okupace byla uložena v zemském archivu. Do naší obce vrací se i zvon, který pro svou památkovou cenu ušel svému osudu a nebyl rozlit.

4. září 1945 ustavuje se nový národní výbor podle rovnoměrného zastoupení všech stran v obci. Předsedou je Antonín Tyburec, místopředsedou Bedřich Kyliáš, členy rady Josef Janoušek, Jaroslav Vondráček a František Štorek. Strany KSČ, sociálně demokratická, národně socialistická a lidová jsou zde rovnoměrně zastoupeny.

Mírový život obce se značí v četných pracích, jako je zavedení telefonu – z darů a za spolupráce všech občanů. Je vybráno 4.415 Kč na darech občanů. Na podzim 1945 se započalo s pracemi na stavbě místní autobusové čekárny na návsi u kapličky pro jedoucí dělníky a občanstvo – z rozhodnutí MNV.

8. října zemřel poslední potomek nejstaršího rodu naší obce – Bohuslav Pácal. (Zůstala po něm dcera Bohuslava Pácalová, provdaná Havlíčková). °Pozn. Jan Jílek. Tímto svým členem tento rod po meči vymírá v naší obci.

Vláda učinila prohlášení, aby obsazeno bylo pohraničí, odkud se prováděl odsun Němců do „Říše“. Z naší obce na tuto výzvu stěhují se tyto rodiny: Václav Horák, Jaroslav Kutílek, Václav Očko, Alois Kozák, František Tesárek, Jan Macek, Oldřich Brzek, Antonín Blumentál František Zuvač a postupně ještě celá řada rodin. Tyto rodiny jdou obsazovat opuštěné pohraničí

Presidentem naší republiky je znovu zvolen dr. Edvard Beneš, který se po svém návratu z exilu ujal opět presidentského úřadu.

Na podzim 1945 odchází z naší obce Rudá armáda.

1946

V červnu 1946 konají se nové volby do národních výborů. V naší obci vítězí velkou většinou strana komunistická. Složení nového národního výboru je následující: předsedou je František Semrádek, - KSČ -, za stranu KSČ jsou členy: Václav Vrzák, Václav Vaníček, Bedřich Kyliáš, Josef Haptfleisch, Josef Kukulka, Václav Horák, Antonín Novák. Za stranu sociálně demokratickou: Antonín Tyburec, Antonín Kuna. Za stranu národně socialistickou: Jan Kyliáš, Josef Šíma, Josef Janoušek. Za stranu lidovou: František Štorek a František Müller

29. srpna po 42 denním úřadování vzdává se svého úřadu předsedy MNV František Semrádek, funkci za něho vykonává místopředseda František Müller.

26. srpna je provedena nová volba předsedy MNV, při této volbě je zvolen předsedou MNV Bedřich Kyliáš, který se ihned ujal úřadu. Obecním tajemníkem zůstává František Mrázek a obecním poslem Václav Němeček.

Zemědělství v naší obci se mechanizuje a modernisuje, jsou zde již traktory, gumové valníkové vozy a řada jiných mechanizačních prostředků k ulehčení zemědělských prací.

V tomto roce předává rolník František Štorek část svého pozemku směrem k Valdeku zdarma ve prospěch obce.

V tomto roce rozbourána byla také budova staré židovny, a kromě její střechy ostatní nedokončeno a ponecháno v takovém stavu. Zahrada patřící k této budově byla rozdělena na dílce a pronajata majitelům domů přímo s ní sousedící. Poslední majitelka této budovy Sidina Tausiková zemřela v koncentračním táboře v Německu – Buchenwaldě.

V roce 1946 obnovena je instalace veřejného osvětlení v obci, neboť osvětlení bylo za okupace odebráno pro válečné účely. A tak po sedmi letech je naše obec opět veřejně osvětlena.

1947

V tomto roce je provedena nová úprava pomníku padlých, vyňata je stará deska, zakoupena nová a na ní připsaná jména těch, kteří padli v boji za okupace: Václava Vlčka, Františka Hovorky, Karla Pazdery, Jana Kameše a Jaroslava Juppy. Pomník je upraven s předzahrádkou a slavnostně odhalen za velké účasti občanstva i širokého okolí.

Z výnosu různých slavností, zábav a sbírek občanů – v částce 62.000 Kč – pořizuje si obec svůj vlastní rozhlas, který postavila za pomoci občanstva pražská firma Novák. A tak zemřela navždy tak zvaná rychtářská palička, která dům od domu oznamovala obecní věci. Zašla tak i sláva obecního bubnu.

V obecním lese se provádí další zalesňování. Jakož i osazování všech neplodných ploch lesními kulturami. Největší zalesnění se provádí u Doubkové skalky.

V tomto roce z jara málo přšelo a poslední déšť byl zaznamenán začátkem července. Od této doby až téměř do konce roku nepřšelo. K tomu ještě nastalo parné léto, obilí téměř uschlo na polích a i ostatní plodiny – brambory a řepa, krmná i cukrová – byly předčasně sklizeny.

Protože všechny podsevy téměř uschly, vojtěšky i jetele byly sluncem přímo spáleny – nemluvě o lukách – nastala v krmení velmi kritická situace. Již v časných podzimních měsících se muselo krmit suchým krmivem, kterého bylo také málo následkem sucha. V potokách a řekách kvapem vody ubývalo, Pro nedostatek vody v soukromých studnách napájel se dobytek z místního rybníka v naší obci. I v samotné Vltavě se objevily hladové kameny. Nejstarší pamětníci nepamatují takový suchý rok. Proto také zaseté obilí na podzim a podzimy vůbec nevycházely a obilí zůstalo ležet v zemi tak, jak bylo před několika týdny zaseto. Pro nedostatek krmení byl dobytek vybižen – i když bylo již zavedeno plánované hospodářství.

A nyní v knize následuje v podstatě „apoteosa“ bratské pomoci Sovětského svazu a státnické moudrosti Klementa Gottwalda a Stalina potažmo činnosti KSČ. Tyto pasáže jsou vynechány jak v tomto, tak i ve všech dalších létech a zůstává pouze popis událostí, jež se týkají dění v Kyšicích.

Následky sucha se pochopitelně projevily i v naší obci. Na výzvu MNV, aby místní zemědělci pomohli v této kritické době, odpověděli rolníci takovým způsobem, že se tak zapsali do dějin našeho národa zlatým písmem. Pochopili a splnili svou vlasteneckou povinnost odevzdáním všeho obilí pro svůj národ. Byli to tito rolníci: Jaroslav Majer čp. 39, Josef Marx čp. 69, František Štorek čp. 6, František Juppa čp. 13, Jaroslav Vondráček čp. 85, Václav Novotný čp. 18, Jan Svoboda čp. 26, František a Jaroslav Müllerovi čp. 3, Blažena Fišerová čp. 44, Josef Hauptfleisch čp. 11, Antonín Jirát čp. 28, František Vaniček čp. 36. V tomto případě se ukázalo, že v nejtěžších dobách se národ sobě nikdy neodcizil, i když celá řada spekulantů a reakcionářů využila tohoto neštěstí národa ve vlastní prospěch.

1948

Zde kronikář popisuje události únorového komunistického puče pod taktovkou Klementa Gottwalda, faktické převzetí veškeré moci komunisty a zakládání „Akčních výborů Národní fronty“ v republice. A v Kyšicích?

Akční výbor byl vytvořen i v naší obci a jeho předsedou po volbě všeho občanstva se stal František Semrádek mladší, místopředsedou Josef Mach starší a jednatelem Čeněk Mika. Strana lidová a strana národních socialistů jsou v kladenském okrese rozpuštěny, strana sociálně demokratická se spojuje se stranou komunistickou – a tak je v naší obci strana jediná – strana KSČ. Po těchto událostech, život v obci se po všech změnách vracel do normálních kolejí.

Místní národní výbor zakupuje pro dobrovolný hasičský sbor v obci motorovou stříkačku. v obci doposud byla stará ruční, nevyhovující stříkačka.

V červnu se konají nové volby do národních výborů, které se provádějí s jednotnou kandidátkou a k projevu nesouhlasu s ní, zaveden tak zvaný bílý lístek. 11. července zvolen předsedou MNV Antonín Novák.

V tomto roce se kácí na návsi kanadské topoly, lípy a akáty a připravuje se místo nich výsadba ovocného stromoví.

Ruší se též živnost paní Milády Neustupové, takže v naší obci zůstává jediná hostinská živnost. Tato hospoda byla pamětníkem mnoha změn ve svém životě. Na této usedlosti seděl starý rod Klatovských, zde byla později postavena tato hospoda. V ní po 18 roků starostoval Jan Klatovský. Když se vzdal živnosti a odešel na odpočinek, změnila tato hospoda několik nájemců i majitelů. Nyní je zde umístěna prodejna.

Zde kronikář popisuje úmrtí presidenta dr. Edvarda Beneše, jeho pohřeb a zvolení Klementa Gottwalda prezidentem, a zmiňuje se o změnách v plánovaném hospodářství. Po dvouletce – pětiletka. Samozřejmě pětiletka Gottwaldova, jak jinak.

1949

V tomto roce vysazuje Místní národní výbor na Bílé skále ořechový sad. Tento sad je vysazován nákladem obce, za pomoci občanstva. Také po návsi jsou vysazovány ovocné stromy.

Na budově místního národního výboru čp. 4 se provádí adaptace, výměna oken, obnova střechy, úprava hasičské zbrojnice. Toto vše se upravuje brigádnickou svépomocí.

Do budov cementáře Rudolfa Štoncnera je v jedné části umístěna opravná státní traktorové stanice, kam jsou sváženy zemědělské stroje, zabrány a vykoupeny od zemědělců a zde mají být opraveny pro traktorovou stanici, Ovšem zde se právě nedobře hospodařilo. Mnoho dobrých strojů se zde zničilo, vystaveny všem nepohodám a vlivu počasí.

Toho roku je rozpuštěn starý výbor Sokola a zejména vyloučení některých členů, kteří byli ve výboru od založení jednoty. Byl postaven nový výbor a starostou sokola zvolen Václav Vrzák. Nový výbor, který provozoval sokolskou činnost bez zájmu, takže postupem doby činnost místního Sokola čím dál tím více upadala, až zanikla úplně.

1950

Tento rok je ve znamení rozvoje zemědělského družstevnictví v celém našem okrese. Jako každá nová věc – i tato naráží na četné překážky i nepochopení soukromého zemědělství. K družstevnictví je ovšem zapotřebí mnoho hospodářských strojů, kterých je bohužel v dobrém stavu zatím málo. Jsou proto odejímány soukromým zemědělcům, aby byly zvládnuty zemědělské práce; jsou odebrány i v naší obci traktory, samovazy a jiné zařízení a předány do traktorové stanice v naší opravárně u Štoncnerů. Později se ukázalo, že v té obci, jako právě v naší, kde ještě nebylo družstvo založeno a kde se ještě hospodařilo soukromě, neměl dovoliti místní národní výbor odvésti tyto stroje, protože nebylo pak s čím zemědělské práce vykonávat. Státní traktorové stanice nestačila na zvládnutí všech úkolů a tím se nadělalo mnoho škod.

V tomto roce byl zakoupen k motorové stříkačce místního hasičského sboru motorový vůz, ale i zde netaktickými zásahy místního národního výboru narušila se činnost hasičského sboru tak silně, že tento v obci téměř nepůsobil nebo vyvíjel slabou činnost.

Tímto rokem jsou v naší obci zrušeny všechny soukromé činnosti – smíšený obchod Alžběty Pospíšilové a František Burgr a koloniální obchod Josefa Jiráčka, velmi stará živnost kovářská Ladislava Čermáka a živnost Antonína Raise a Jaroslava Týla, kteří jezdívali po výročních trzích. Soukromou živností zůstává ještě hostinec a řeznictví u Braumů a holičství Josefa Hružy. V obci je utvořena jedna prodejna družstva Jednoty, kde se prodává vše, co ještě doposud bylo ve vázaném hospodářství.

27. května byla provedena reorganisace MNV, kde zaveden referentský systém to je; každý člen rady má svůj referát s vlastní komisí – v čele s předsedou MNV Antonínem Novákem.

V tomto roce zaváží se strž od státní silnice k silnici okresní. Neukázněným a neorganisovaným postupem při zavážení vzniklo uprostřed obce rumoviště, které dokazovalo, že v obci vládne nesoulad.

1951

Od května až do prosince nebyla pro nemoc předsedy Antonína Nováka a nesoulad celého výboru svolána vůbec schůze MNV. 13. ledna odstupuje předseda Antonín Novák a jeho nástupcem je opět zvolen Bedřich Kyliáš. Je provedena částečná reorganizace místního národního výboru. Obecním poslem je zvolen místo Josefa Kopřivy Jaroslav Strnad. Obecním tajemníkem stává se Jan Hlavnička z Dokes. Tajemník František Mrázek odchází do výslužby.

Postupem doby upravuje se celá náves, provádí se úprava parku. Do 1. máje je park upraven, vysázen a opatřen lavičkami.

V tomto roce se vysázel největší kus obecního lesa na Vinohrádku a Doubkové skále, sází se ponejvíce listnaté sazenice. Tyto práce se provádí občanskou svépomocí.

Tohoto roku zakládá se v naší obci Jednotné zemědělské družstvo II. typu. Jeho předsedou se stává Václav Jelínek, členy výboru František Biskup, Antonín Novák, Josef Čermák čp. 150, a Josef Burant. JZD používá budov paní Bulardové a Rudolfa Fanty – jeho hospodářství bylo zabráno dle zákona 55/47 Jednotným zemědělským družstvem v Unhošti a po založení JZD v naší obci předáno našemu JZD. Jednotné zemědělské družstvo v naší obci muselo překonávat velké počáteční potíže, zejména proto, že z 24 členů až na dva byli to samí dělníci.

Nepochopením drobných a středních zemědělců muselo se místní JZD samo vybavovat zakoupením dobytka a různých hospodářských strojů. Přebralo půdu špatné bonity a určité množství obecní půdy, která nenesla takové výsledky, jakých bylo zapotřebí. A tak naše JZD, které mělo ukázat, že kolektivní hospodářství je mnohem výnosnější a méně namáhavé než soukromé, ukázalo pravý opak. Po půl roce stává se předsedou JZD Antonín Novák. Další nákupy k založení živočišné výroby a řada jiných finančních problémů dokazovaly, že místní JZD se žene do neúnosných dluhů. Ztíženou situaci v JZD zhoršovalo i působení celé řady našeptavačů a nepřátel.

Rok 1951 byl velmi úrodným, což dokázal v dodávkách jak místní státní statek, tak i soukromý sektor – a naše obec dodala proto tolik kontingentu jako nikdy předtím. V průměru bylo sklíženo 35 – 40 centů obilí z jednoho hektaru. Ale i okopaniny nesou nevídané výnosy. Tento rok byl skutečně jedním z neúrodnějších roků posledních poválečných roků.

1952

V tomto roce provádí se reorganizace místních tajemníků a v naší obci se stává 23. ledna politickým tajemníkem Antonín Zoubek z Malých Kyšic, zásobovací agendu vede Jitka Zemková také z Malých Kyšic. Obecním poslem je Bohumil Škvain.

Život obce roste i po kulturní stránce. Jsou pořádány zájezdy na památná místa a pravidelně jednou týdně zajíždí autobus s našimi občany do kladenského divadla. Občané navštěvují

biograf v Unhošti. Také v obci jsou pořádána občasná filmová představení, přednášky a taneční zábavy. Na těchto domácích podnikcích bývá malá účast, neboť vesnice nemůže poskytnouti pro náročnější občany tak hodnotné podniky jako město. A protože spojení autobusové je tak výhodné a umožňuje častou návštěvu Kladna nebo Prahy, využívají toho náročnější ctitelé kultury.

Pětiletý plán zapojuje i naši obec do četných budovatelských úkolů. Je to zejména výsadba obecního lesa, sběr odpadových surovin (vysoko překračovaný) a brigádní výpomoc zejména v zemědělství nebo na jiném pracovním úseku. Dále je to celá řada obecních prací, jako je úprava návsi, ulic a tak dále.

Na hranicích unhošťského a kyšického katastru poblíže zahradnictví Antonína Červeného, vzniklo na rozloze 10 ha velké zelinářství, kde se pěstují všechny druhy zeleniny.

V našem kraji se již minulého roku ukázal na několika místech brouk mandelinky bramborové. V tomto roce však bramborové kultury byly tímto broukem velmi silně napadeny, takže mu byl vyhlášen boj. Hledání brouků i jeho larev zúčastňovala se v pravidelných hledacích akcích zejména školní mládež, jinak byl ničen práškováním – darmocitem, v těžších případech arsenem – ovšem se střídavým úspěchem.

Ke konci roku je svolána místním národním výborem první konference lidové správy, hojně navštívená občany. Na konferenci byly podány zprávy o činnosti MNV za uplynulý rok i léta minulá. Občanstvo svými připomínkami poskytlo národnímu výboru směrnice pro zlepšení jeho práce v příštím pracovním období. Posádka z Čeperky a pionýři a mládež naší obce se zúčastnili kulturní vložky, kterou předvedla na začátku této konference. Zastoupeny jsou zde i zástupci ONV a KNV.

1. prosince ustavena v naší obci pomocná stráž, mající za úkol pomáhati chrániti socialistický majetek naší obce a všeho lidu. Členy této stráže byli jmenováni: Josef Čermák čp. 150 jako velitel, členy táto stráže a sboru jsou Josef Fojt, Čeněk Mika, Josef Šíma čp. 122, Václav Kyliáš, Marie Vrzáková, Antonín Majer a František Příhoda. Členové této stráže požívají ve službě stejných práv jako příslušníci Sboru bezpečnosti.

Zde popis roku 1952 končí. Kronikář si ponechal volné dvě následující stránky, zřejmě počítal s dodatečným dopsáním. Nikdo se už nedozví, proč se k dopsání nedostal.

1953

Rok 1953 je pozoruhodný odchodem na věčnost největšího vraha všech dob Josefa Visarionoviče Džugašviliho - Stalina. Krátce po něm zemřel náš domácí vrah Klement Gottwald. Kronikář zde oplakává oba dva a popisuje odchod a nehynoucí „zásluhy“ milovaných vůdců. A podívejme se do Kyšic:

Také v naší obci byla uspořádána smuteční tryzna k úmrtí soudruha Stalina i soudruha Gottwalda v místní Sokolovně za účasti téměř všeho občanstva. Byla vyslána zvláštní delegace do Prahy – předseda MNV Bedřich Kyliáš, předseda KSČ Václav Vrzák, předseda JZD Josef Čermák – aby tlumočila smuteční pozdrav naší obce. Pohřbu presidenta Klementa

Gottwalda zúčastnilo se mnoho občanů naší obce. Účast lidu na tomto pohřbu byla tak velká, že Praha takovou účast ještě nezažila.

Nástupcem Klementa Gottwalda byl zvolen prezidentem republiky soudruh Antonín Zápotocký, jehož volbu přijala s nadšením dělnická třída.

Rok 1953 je i v naší obci rokem změn. Jednotné zemědělské družstvo naší obce přechází do III. typu. Vstupují do něho výkonní zemědělci František Štorek a František Vandírek. K místnímu JZD je přičleněno též zahradnictví Antonína Červeného, který je též družstevníkem. Zákonem 55/47 včleněno je též do JZD hospodářství Františka Müllera a Václava Novotného, takže místní JZD stává se družstvem se 130 ha půdy. Předsedou JZD zvolen Josef Čermák čp. 150, pokladníkem odborný učitel František Čížek a účetním Ing. František Semrádek mladší.

Tohoto roku provedla strana a vláda měnovou reformu, čímž ožebračila většinu svých občanů. Současně 1. června podruhé zrušila lístkový systém s ním i agendu systém doprovázející, proto se stala Jitka Šimková, úřednice přes lístky zbytečnou

V této době mizí v naší obci poslední soukromé živnosti – holičství Josefa Hrůzy -, a řeznictví a hostinec Antonína Šimsy se stává komunálním podnikem. V tomto roce přechází všechny obecní lesy – 11ha - do státní správy lesů a statků. Tato plocha je krásným výsledkem brigádní pomoci našich občanů a zároveň velkým přínosem pro naše státní hospodářství a okrasou naší obce, neboť tím byly vygumovány z katastrální mapy neplodné plochy. Před Sokolovnou bylo započato s provedením části kanalisace, která zatím zůstala nedokončená. Na místě bývalé opravy Státní traktorové stanice u Rudolfa Štoncnera byl umístěn Komunální podnik zemědělského zásobování, který zásobuje družstva i soukromé zemědělce zemědělskými potřebami – jak stroji, tak i umělými hnojivy a. j. Stejně tak dobře plní svůj úkol i komunální podnik Fruta, umístěný v bývalém statku Františka Pácala, který nakládá zelí, okurky, cibulky apod. V této době je v naší obci již pět komunálních podniků. V bývalé pile Bedřicha Juppy – nyní dřevopodnik Teska – je zařízen na velkovýrobu. Zde se vyrábějí celé dřevěné stavby domů, které se montují z částí. Tento podnik pracuje stále přes 130 procent, dalším komunálním podnikem, vyrábějícím betonové zboží – zejména rourové – jediný to podnik na celém kladenském okrese, je stavební podnik u Václava Harta. V naší obci je také družstvo cementářů, které vyrábí střešové isolační patentní desky – zde je ovšem výroba slabší. Tak se naše obec rozrostla nejen po zemědělské stránce, také i po stránce průmyslové. Vždyť na necelých 600 obyvatel obce při velikosti katastru 480 ha jsou to úkoly nemalé, jak na občanstvo obce, tak i na MNV, který je vrcholným orgánem nad tímto celkem dobře prosperujícím hospodářstvím.

V roce 1953 došlo v naší obci k nejvýznamnějšímu pokroku v zemědělské otázce, ale také nejtěžší – k hospodářsko-technickým úpravám – to je k rozorání mezí.

Tento problém byl pro naši obec vskutku problém nejožehavějším. Vždyť se zde rozorávaly meze polí, dělicí od nepaměti majitele od polí ostatních a které znamenaly konec starého způsobu hospodaření. Honový způsob a nové metody, podle kterých v nynější době hospodaříme, přinesou, když ne hned, tak jistě příští generaci kladné výsledky a zbaví

zemědělského pracovníka té dřiny, pro kterou neznal svou ženu, děti ba ani ne sebe. Kolektivní hospodářství přinese během doby vyšší úroveň i šťastnější život i pro zemědělce naší obce. Rozorání mezí v naší obci předcházelo mnoho aktivních debat, ať již doma nebo na ulici, všude se hovořilo, jak vše bude prováděno. Na provedení rozorání mezí bylo svoláno všechno občanstvo a zejména samotní majitelé pozemků. Jako při každé nově se rodící věci, byla i zde část zemědělců proti této „novotě“, jak tomu říkali. Byla však zde i řada rozumných hospodářů, kteří uznávali, že to je vývoj doby, který nikdo nezastaví a proti kterému by se marně stavěli. A tak v závěru možno říci, že nadpoloviční většina majitelů pozemků dala souhlas k honovému hospodářství, i když vedle nich je v obci ještě celá řada soukromě hospodařících zemědělců. Proto mohl okresní geometr František Tesař – rodák z Braškova – přistoupiti po ukončení žňových prací k provádění hospodářsko-technických úprav, které ještě tohoto roku skončil. v našem katastru je celkem 20 honů, do kterých jsou zahrnuti i soukromě hospodařící zemědělci, kteří se rozhodli hospodařit honově. Honové hospodářství je rozděleno na dvě tak zvané hospodářské rotace, a to proto, že v našem katastru je velmi rozdílná bonita půdy. Kdyby byla pouze jedna rotace, nebylo by možno sítí tolik plánované cukrové řepy, která je v nynější době nejhledanějším zemědělským produktem. Při hospodářsko-technických úpravách se také změnila naše hospodářská hranice – jak ze strany Pleteného Újezda, tak ze strany Unhoště, Horního Bezděkova a Braškova. Byla provedena celá řada výměn pozemků i změn hospodářské hranice na všech stranách. Proto nastal úbytek i příbytek půdy ve všech jmenovaných obcích. Hornímu Bezděkovu připadlo přes 16 ha orné půdy z našeho katastru – tím se náš obecní katastr nezměnil – to byla pouze hospodářská hranice. Někde jsme získali půdu, někde zase ubylo. Jiného vyhnutí tu nebylo, neboť jednak to vyžadovalo honové hospodářství, jednak se vedla hospodářské hranice podle silnice. Několik jedinců však podnikalo různé kroky, jen aby tyto úpravy provedeny nebyly – bylo to odvolání k ONV, KNV, ba i k samotné kanceláři presidenta republiky. Tito jednotlivci počítali s tím, že s jejich několika strychy polí se budou dělat dějiny národa a že postup doby se před nimi zastaví. Ale po marných protestech museli ustoupit většině, uznat dějinný vývoj, takže hospodářsko-technické byly v naší obci provedeny v klidu a pořádku. Kdo jednou bude čísti tuto kroniku a srovná katastrální mapu před úpravou a po úpravě, pozná, co novou úpravou bylo provedeno a co se získalo. Vždyť naše JZD v obci hospodařilo po staru na 90 ha na 82 kousecích – jaké to mohly být výnosy? A jaké to bylo zatížení pro samotné JZD, když stálým přejížděním z pole na pole se náklady ještě zvyšovaly. I rozvoj živočišné výroby na poli vzrůstu, může nastat jen při honovém hospodářství.

V tomto roce byly předány unhošťskému museu starožitné věci z naší obce – z MNV: truhlice z roku 1772, krásně pracovaná, rychtářská palička na kterou se připevňovala úřední oznámení a ta se pak oznamovala dům od domu. Dále rychtářské právo to je dřevěná pravá ruka, která byla rychtářovým symbolem pravomoci při zatýkání. Naše obec odevzdala ještě dvě v kůži vázané knihy – obecní zákony a nařízení, ozdobné železné těžítka ručně pracovaná, několik obecních razítek z dob, kdy se jich poprvé začalo užívat, jakož i razítka z dob Marie Terezie. Tyto věci byly museu zapůjčeny jako deposito a uloženy ve zvláštní vitrině s označením místa původu.

V prosinci tohoto roku uspořádal MNV druhou konferenci lidové správy. Za velké účasti občanstva byla tu podána bilance hospodaření naší obce za uplynulé období nastíněn plán další práce. Aby byly zjevné rozdíly mezi hospodářstvím obecním dříve a dnes, je nutno se zmínit o finančním hospodářství. MNV sestaví hospodářský plán na celý rok. Do plánu zahrne všechny investice a práce, které budou toho roku prováděny. Každý referát národního výboru uvede vlastní rozpočty, které shrnuty v celek dají rozpočet na celý plánovaný rok. Investice musí být prospěšné celé obci a nesmějí překročit položku obecních příjmů a výdajů. Veřejné investice, jako úpravy ulic, staveb, kanalisace a jiné jsou zahrnuty v akci 5K a nemají proto s plánovaným rozpočtem nic společného. Proto v případě že se obec rozhodne k postavení dětského útulku apod., budou tyto věci hrazeny z této akce. Proto v dnešní době není možné, že by obec se rozhodla i jiné akce provádět, nemůže mít pasivní hospodářství, nebo že by se v některých částech objevil schodek, protože není tomu jak dříve; měla-li obec dluh, pro který nebylo úhrady, přenášel se do příštího rozpočtu – nyní může obec podniknout cokoli, vždy je běžný rok bez schodku, obecní zadlužení je tedy vyloučeno – vše financuje stát.

V tomto místě kronikář opět ponechal si volnou stránku, možná, že chtěl zase něco dodatečně dopsat. To se asi už nikdy nedozvíme.

1954

Den 16. května 1954 se konaly volby do Národních výborů. V naší obci zřízeno bylo agitační středisko v „Jednotě“ u Braumů, kde bylo předem občanstvo seznamováno s novými volebními zákony o volebním právu do Národních výborů všech stupňů. Nad těmito středisky byl zřízen vždy patronát, nad naším střediskem měla patronát nástrojovna P.H. SONP Kladno. v těchto střediscích probrány všechny otázky a dotazy ohledně nastávajících voleb. Toto vše bylo doprovázeno vždy přednáškou s úzkým filmem. Podle nového zákona volebního, patřila naše obec do jednoho tisíce obyvatel rozdělením na devět obvodů. U nás připadá na jeden obvod v průměru asi padesát voličů. Tento jeden obvod má vždy míti jednoho ze zvolených kandidátů, poslance to lidu, který na starosti má svůj obvod, pečovati a starati se o něj. Takový způsob volby je do okresu a kraje a obvodních výborů. Ovšem nutno zde poznamenati, že obsazení celého národního výboru se skládá nejméně ze čtyřiceti procent bezpartijních kandidátů to národní fronty. Každý národní výbor měl vypracován tříletý akční plán, se kterým vstupoval před svoje voliče, že po dobu svého působení tyto úkoly bude provádět. A tak 16. května v naší obci jsou provedeny volby, ke kterým se dostavilo 99 procent voličů a byl zvolen nový národní výbor 83mi procenty voličů. Dne 22. května 1954 dochází k nové ustavující schůzi nového národního výboru, kde jednohlasně jsou zvoleni následující: předsedou MNV Jaroslav Kutílek, tajemníkem Marie Soukupová, členem rady Václav Jelínek, členy výboru: Čeněk Mika, Josef Janoušek, Václav Hofman, Václav Bartoš, Josef Rychlý a Antonín Šimsa. Dále je zvoleno několik stálých komisí. Celý starý národní výbor odstupuje a dne 24. května 1954, předává za účasti nadřízeného úřadu, odstupující předseda Bedřich Kyliáš nastupujícímu předsedovi Jaroslavu Kutílkovi jeho nový úřad. Jaký smysl a účel má nový národní výbor oproti starému národnímu výboru? Starý národní výbor měl ještě referentský systém, ovšem nový národní výbor má pouze již odbory. V tom je celá

návstava a účel národních výborů, a v tom je také účel, co znamená býti poslancem svého lidu a sloužití svému obvodu, ve prospěch celé obce, okresu, kraje a celého našeho státu a národu.

Následně popisuje kronikář komunistický sjezd v tomto roce, kde soudruzi hodnotí uplynulé období a vytyčují úkoly do budoucna, do druhé pětiletky, která musí být splněna a i překročena, kdyby to mělo trvat třeba deset let. Také kronikář zmiňuje přípravy na volby do národního shromáždění. Jak se volilo v Kyšicích?

V naší obci je dne 15. října zahájeno agitační středisko v „Jednotě“ u Braumů, kde každý čtvrtek je seznamováno občanstvo s významem voleb do národního shromáždění. Za náš kraj je navržen za kandidáta Václav Sládek z Kladna Rozdělov, hutník ze SONP Kladno. Dne 28. listopadu 1954 v 7 hodin ráno začínají volby do národního shromáždění v hostinci „U Braumů“. Účast ve volbách je v naší obci stoprocentní kde přes 90 % voličů odevzdává svůj hlas navrženému kandidátu Václavu Sládkovi. Již dávno minuly nenávratně doby, kdy na taková místa jako je poslanec vlády a parlamentu, byli voleni lidé jenom z panských vrstev. A právě zde naše demokratická ústava dává právo těm nejlepším pracujícím, aby se stali zástupci ve vládě za pracující a lid.

Při volbách dne 16. května 1954 byl zvolen do krajského národního výboru za naši obec a kraj F. Tuček z Unhoště, který zemřel. Dne 31. října byla provedena nová volba. Stal se jím Miroslav Pulec z Kyšic, kandidát kraje.

V lednu bylo málo sněhu, avšak mrazy dostupovaly až 20 stupňů. Únor, slabé sněhové přehánky, mrazy 5 až 12 stupňů. Březen bez deště, dost velké teplo. Duben – jen málo dešťů, slabé mrazíky. Květen silně deštivý, časté bouřky. Červen, velmi suché počasí, teploty dosahují přes 30 stupňů. Červenec, silné průtrže mračen, velké záplavy a bouře. 19. červenec, zatmění slunce. Tomuto zatmění slunce bylo přičítáno – velké bouře a záplavy v celém našem státě. Srpen, silně proměnlivé počasí a studeno. Září, do půl září krásné počasí, od půli září deštivo a chladno. Zajímavé jest, že se udržely silné bouřky až do konce podzimu. Říjen, proměnlivé a teplé počasí. Listopad, ze začátku měsíce slabé mrazy, přes den krásné počasí, ke konci listopadu deštivé a proměnlivé počasí. Prosinec, deštivé počasí, mlhavo, mrazíky, málo sněhu, o vánocích deštivo a proměnlivo. O průměru byl rok 1954 deštivý, silně vlhký, studený a bohatý na bouřky.

V masopustě jsou pořádány plesy v místní sokolovně. Tyto plesy jsou hojně navštíveny. Odbor hokejistů při místním „Sokole“ hraje po celou zimní sezonu hokejové zápasy a zároveň dělá zájezdy do jiných obcí. V zimních měsících provedl výbor žen několik besídek s dětmi v místní sokolovně. Každý týden jsou pravidelné zájezdy autobusem do kladenského divadla z naší obce. Zájezdy se provádějí i do divadel pražských. Z obecní knihovny vypůjčují si občané po celou zimu knihy, kde skutečně je výběr veškeré literatury. V únoru 1954 jsou již v naší obci první televizní přijímače. Tato nejmodernější technika zavádí se již také do vesnice. Tak jako každý rok, tak i letos slavnostním průvodem jde se oslavovat 1. máj do Unhoště. Agitační střediska doplňují kulturní život naší obce před volbami ať již filmem nebo přednáškou. V červnu konala se v Kladně okresní spartakiáda, které se též zúčastnila mládež z naší obce. 29. června pořádala se pouťová zábava v místní sokolovně. V letošním roce bylo pořádáno několik přednášek zdravotního a kulturního rázu. Zájezdní koncerty, loutkové

divadlo pro nejmenší a jiné atrakce navštívily naší vesnici. Posvícenská zábava, každý týden předváděný film v Sokolovně a jiné, doplňují celý kulturní život naší vesnice. Je si jenom jedno přát, aby naši občané v obci hojně navštěvovali všechny tyto kulturní podniky a samy vlastní iniciativou přispěli k tak bohatému životu dneška. Tímto způsobem zanechaly se tradiční odkazy našim budoucím pokolením, které jednou budou ještě bohatší a krásnější.

Suchý podzimek roku 1953 a bezsněžná zima 1954 měla za následek, že většinou špatně vzešly podzimní osevy. Hlavně se to ukázalo v sušších polích, takže z jara došlo k zaorání některých podzimních osevů. To co toto sucho zavinilo na podzimech, hojně vynahradila příroda na jařinách, deštivý květen a teplý červen. Ovšem, hojně deštivým květnem jsou zdržovány jarní práce, okopávky řepy a brambor, které následkem dešťů a tepla silně zarostly. V naší obci jest nejdříve hotov soukromý sektor, pak státní statek a JZD ještě v červnu nemá v celku provedenou ani první okopávku. Tak byly tyto práce zdrženy špatným a deštivým počasím. Pochopitelně, že opožděné obdělání bude mít i velký vliv na zmenšené hektarové výnosy. Na tyto práce dojíždějí na pomoc brigády. Senoseč následkem suchého června byla dobře a včas provedena. Prvního července tohoto roku přišla silná bouře, téměř s průtrží mračen a silným větrem. Většina všeho obilí polehalo a zůstalo ležet až do posečení. Žně začínají oproti jiným letům opožděně. Dne 3. srpna seká první ječmen státní statek. Žně, pro špatné počasí, trvají až do 20. září. Ovoce toho roku, následkem suchých minulých let jest drobné a malé. Zvláště úrodný jest rok na ořechy, takže stromy jsou plody téměř obaleny. Špatné a deštivé počasí zdržuje silně podzimní práce. Hlavně je to sklizeň okopanin, sklizeň brambor se protáhla až do začátku listopadu. Úroda okopanin je velmi dobrá, ovšem pro silně vlhké počasí zůstává mnoho těchto plodin v zemi, pro špatné jejich dobývání. Brambory jsou téměř zabaleny celé v blátě, takže téměř každý jednotlivý brambor při sklizni se musí odbavovat z hlíny. Průběh osevů a podzimní orby při tomto počasí normálně byly provedeny. V roce 1954 jsou vysazovány ovocnými stromy všechna prázdná a nevysázená místa při všech silnicích, což jistě bude mít velký vliv pro další rozkvet našeho ovocnářství.

Následkem silných mrazů v lednu a špatným zaopatřením stájí pomrzlo mnoho selat v JZD. Dodáváním selat do výkrmen je velká poptávka po selatech přímo až do června. To znamená, že domácí trh se těžko zaplňuje a hlavně drobní držitelé těžko pro sebe shání. Teprve když se zaplní státní výkrmny, je možno doplňovat i ostatní sektory selaty. Kontingenty jsou plněny ve všech sektorech dobře, jak ve vepřovém tak i v hovězím, často jsou překračovány. I v dodávkách vodní drůbeže a hrabavé drůbeže jsou řádně kontingenty plněny. V obci se pěstuje mnoho drobného zvířectva, hlavně drůbeže a králíků. JZD má velmi dobré stavy dobytka. Zároveň i státní statek má dobré stavy dobytka. V soukromém sektoru jsou někde skutečně velmi špatné stavy. Jsou zde, ještě ale u jednotlivců, stavy, které by mohly býti příkladem i těm nejlepším držitelům dobytka. Jsou to hlavně střední a drobní zemědělci, kteří svou vlastní příčinlivostí jsou ve všem první. JZD chová plánovaný stav ovcí. Je zde nutno též podotknouti, že v naší obci s úspěchem se provádí umělé oplozování hovězího dobytka inseminační stanicí v Buštěhradě. Toto oplozování prvně začalo v roce 1953 a od této doby se již uměle oplozuje stále v naší obci všecken hovězí dobytek. Skutečný smysl umělého oplozování jest ten, že pro umělé oplození jsou vybírány inseminační stanicí jen zdravé a schopné kusy, po kterých skutečně se rodí ten nejlepší hovězí dobytek. Nenávratně jsou již

pryč doby, kdy obecní slouha držel často zdegenerovaného býka po kolik let po sobě, nemocného nebo nemoc naň přenesenou při oplozování a tak ji dále přenášel i na zdravé kusy. Dle toho také vypadal stav všeho hovězího dobytka v obci.

V tomto místě zápis končí a na dlouhou dobu se žádné popisy dění v Kyšicích nepiší. Kronika je opět psána až v roce 1973.